

LBPRIS

We know
books

VIRGINIE GRIMALDI

Cinci ani și-o clipă

Traducere din franceză și note de
CARMEN SPÂNU

UNIVERS

*Ieri
Aprilie 1985
Emma – 5 ani*

*Sora mea s-a născut în această dimineață. E urâtă.
E toată roșie și zbârcită.
Tata întreabă dacă mă bucur, spun că nu. Nu
mă bucur. Nu o vreau. Sper c-o s-o lase la spital.
N-o să-i împrumut jucăriile mele.
Dar îmi place iepurașul ei.*

Astăzi
5 august
Emma

Ora 14.32

Poarta nu este încuiată. Scârțâie când o împing, ca și cum mi-ar reproșa că nu am mai venit de mult timp. Zugrăveala albă s-a scorojit pe alocuri, lăsând să se vadă negrul original. După jaf, am insistat ca Mima să instaleze o alarmă, pe lângă lacăt, și mai multe spoturi cu senzori de mișcare în jurul casei. Ea a încercat toate pretextele: „motanul o să declanșeze alarma“; „n-aș putea să-mi deschid ferestrele“; „domnul Malois a fost jefuit și alarma nu a funcționat“; „e prea scump“; „oricum, n-am nimic de furat“; „lasă-mă-n pace, Emma, ești la fel de căpoasă ca tatăl tău“.

Sunt prima sosită. Obloanele sunt închise, buruienile se ițesc printre dalele terasei, tulpinile roșiilor se îndoaie sub roade. Mima le-a plantat în ziua aniversării mele. M-a chemat chiar după aceea, bombănea că i-a rămas pământ sub unghii și după ce se spălase. „Am plantat roșii inimă de bou, știi că-ți plac“, mi-a spus. „Am să-ți fac o salată bună când ai să vii.“

Lângă roșiile inimă de bou este o tulpină de roșii cherry, preferatele Agatheii. Culeg una, o șterg pe cămașă și îmi înfig

dinții în ea. Pelița se rupe, pulpa explodează, mi se revarsă pe buze, suc acru își varsă bobitele pe limba mea, copilăria îmi revine în amintire.

– Ești deja aici?

Vocea Agathe mă face să tresar. N-am auzit-o venind. Mă strânge în brațe, în timp ce ale mele îmi atârnă pe lângă trup. În familia noastră, suntem mai degrabă zgârciți cu gesturile de afecțiune. Nu și sora mea. Ea vorbește fluent limba tandreței și își poartă sentimentele în bandulieră.

– Mă bucur să te văd! spune relaxându-și strânsoarea. După atâta timp...

Se oprește, se uită la mine, emoția mă copleșește când privirea ei o întâlnește pe a mea.

– M-am mirat când am primit mesajul tău, continuă. Ai avut o idee grozavă! Nu-mi place că o să fie vândută casa Mimei, dar nu este de mirare, venind din partea dragului nostru unchi. Tipul încă pretinde cei douăzeci de cenți pe care mi i-a împrumutat când aveam opt ani, sunt sigură că în altă viață a fost un parcometru.

– Asta ar fi o explicație pentru capul lui pătrat.

– Mda. Dacă îl apeși pe nas, scoate un bon de parcare. Bun, deschidem casa?

O urmez înspre ușă. Soarele îi luminează părul și fire lungi, albe apar în clăia de păr blond. Aceste dovezi ale trecerii timpului fac să mi se strângă inima. Când o vedeam zi de zi, sora mea mai mică nu îmbătrânea. Au trecut cinci ani de la ultima întâlnire și deodată Agathe a devenit adult.

– Nu știu unde naiba am pus cheia.

Își golește geanta pe covorașul de la intrare, iar cheia lungă din bronz zace printre pachetele de gumă de mestecat și de țigări.

– Iat-o!

Aș fi vrut să nu fie acolo. Să plecăm fără să putem intra, să fim obligate să renunțăm. Aș fi vrut să nu-i fi propus niciodată surorii mele să venim să ne petrecem o ultimă vacanță aici, ca atunci când eram mici, înainte ca această casă să aparțină altora. Aș fi vrut să nu știu niciodată ce înseamnă să văd ușa asta deschizându-se și să nu mai aud vocea bunicii noastre cerându-ne să ne descălțăm.

Ieri
Septembrie 1986
Emma – 6 ani

Agathe iar a făcut caca în cadă. Rahatul ei plutește pretutindeni în jurul meu. Mama o scoate din apă țipând. Țipă des, de când s-a născut Agathe.

Când Tata se întoarce de la serviciu, Mama îi povestește. El râde, așa că râde și ea. Îi îmbrățișez.

Măine mă întorc la școală. Sper că o să fiu în clasă cu Cécile, dar nu cu Margaux. Prea face pe grozava cu părul ei lung și pe deasupra mi-a mai spus și că sunt proastă pentru că nu știu să merg pe bicicletă fără roțile de sprijin.

Și eu vreau părul lung, dar Mama nu vrea. Spune că este prea greu de spălat din cauză că îl am ondulat. Mi-l taie scurt cu niște foarfeci mari, portocalii. Când o să fiu mare, o să am părul lung ca Margaux.

Astăzi
5 august
Agathe

Ora 14.35

Nu apuc să pun un picior în casă, că alarma începe să urlе. Asta are meritul de a pune brusc capăt lacrimilor. Emma sare ca floricelele de porumb, după care își bagă degetele în urechi. Notă pentru mai târziu: dacă îmi propun să comit un jaf, să nu-i cer surorii mele să mă însoțească.

Tastez codul. Mi-l dăduse Mima când era în spital, ca să vin să-i dau mâncare motanului.

8085.

Anii de naștere ale celor două nepoate ale ei.

Deschid obloanele de jos, Emma se ocupă de cele de sus. Mă duc după ea în camera Mimei, o găsesc înțepenită în fața comodei. Cutia de bijuterii este deschisă, goală. Scutură din cap:

- Evident, parcometrul și-a amintit că avea o mamă.
- Aș da orice să-i văd mutra când o să afle că cele mai multe bijuterii sunt false.
- Știe că suntem aici?
- Nu. Nu am mai vorbit cu el după înmormântare.

Se lasă tăcerea. Am rostit cuvântul tabu. Emma nu a venit la înmormântarea Mimei. Chipurile, o călătorie școlară pe care nu putea s-o anuleze. Nu știu ce destinație putea să fie mai importantă decât despărțirea de bunica noastră, dar nu eram cea mai în măsură s-o aduc în discuție.

Coborâm din nou în salon. Pe mușama de pe măsuța din lemn, programul TV este deschis la ziua de vineri, 27 mai. În coș, merele erau stricate.

„Ia la tine acasă brânza și fructele“, mi-a spus Mima în timpul unei vizite la spital. „S-ar putea să stau un timp aici, o să se strice.“

Am refuzat, din superstiție. Își revenea câte puțin în fiecare zi, medicii erau încrezători.

„Doar nu-ți închipui c-o să mănânc brânza ta scârboasă“, am spus. „Poți să distrugi un oraș întreg doar deschizându-ți frigiderul. Nu știi de ce ne mai chinuim să facem bombe nucleare când avem camembertul.“

Ea a râs, așa că am continuat:

„De ce crezi că ți-ai pierdut toți dinții? Nu din cauza vârstei, Mima, ci de la miros.“

Infirmiera a adus cina. Mima a zâmbit când a văzut bucata de brânză insipidă învelită în celofan, am sărutat-o pe frunte înainte să-i promit că o să revin a doua zi. La ora 04.56 dimineața, un AVC mai puternic decât precedentul ne-a răpit toate zilele noastre de mâine.

Emma deschide frigiderul:

– Trebuie să mergem la cumpărături.

– Putem face asta mâine, nu? Aș merge la plajă, mai degrabă. Este o vreme super frumoasă, să profităm de ea, aici nu ține niciodată mult timp.

Nu trebuie să insiste, privirea ei îmi transmite mesajul. Se așază la masă și începe să facă o listă. Luna de miere nu a ținut decât câteva minute, rutina a revenit, ca și cum am fi renunțat la ea ieri.

– Ce mănânci la micul-dejun?

– Cafea, răspund încercând să-mi ascund dezamăgirea.

Ea notează. Cu părul foarte scurt, din profil parcă e mama noastră. Nu remarcasem niciodată că-i seamănă atât de mult. Se pare că eu am luat totul de la tatăl nostru, mai ales nasul. Nu sunt sigură că sunt recunoscătoare pentru asta, chiar m-am gândit să mi-l retușez la un chirurg, dar până la urmă l-am păstrat, poate fi de folos. Dacă într-o zi urc pe un vapor și cârma nu mai funcționează, de exemplu.

– Putem să pregătim vită diseară? propune Emma.

– Sunt vegetariană.

– De când?

– De doi sau trei ani.

– Ah. Mănânci carne de pasăre, totuși?

– Nu, dar poți să iei pentru tine.

– A, nu, nu contează. O să mâncăm pește.

– Nici de-ăsta nu mai mănânc.

– Dar cu ce te hrănești? Cu cereale?

– Doar cu cereale, da. O să trebuiască să fiu atentă, totuși, pentru că am observat o chestie ciudată. Uite.

Mă apropiu de ea și îmi ridic mâneca tricoului.

– Nu văd nimic, spune.

– Ba da, acolo, uită-te mai bine. Nu vezi?

– Nu.

– Încep să-mi crească pene. Iar zilele trecute am făcut un ou.

Își dă ochii peste cap și se întoarce la lista ei, dar, în ciuda tuturor eforturilor, îi văd clar gura luptându-se să nu râdă.

LIBRIS

We know
books

Ieri
Noiembrie 1986
Agathe – 1 an și jumătate

Nu.

Astăzi
5 august
Emma

Ora 15.10

Supermarketul este aproape gol. Doar câteva persoane în vârstă au venit să profite de răcoarea de la raionul de produse congelate. Toată lumea e la plajă. Îmi închipui prosoapele lipite unele de altele, picioarele copiilor care aruncă nisip în ochi, strigătele părinților îngrijorați, râsetele celorlalți, căldura epuizantă. Nu mai găsesc niciun farmec în valurile în care am plonjat în copilărie, în nisipul fierbinte călcat în adolescență. Număram zilele care mă despărțeau de ocean, mi se părea de fiecare dată mai frumos decât îl lăsasem, dar de acum pot să-mi închipui restul vieții mele fără el. Nu-l urăsc, e mai rău. Nu mai am nevoie de el.

– Mă duc să iau hârtie igienică, spune Agathe îndepărându-se.

Tai hârtia igienică de pe listă. Am împărțit lista în secțiuni, mai întâi produsele uscate, apoi cele proaspete, la urmă cele congelate.

Sora mea se întoarce cu brațele pline de produse și niciunul nu pare a fi hârtie igienică.

– Am găsit briose cu fulgi de ciocolată! Îți amintești de cele ale Mimei?

– Agathe, am făcut o listă...

– *Tu* ai făcut o listă, răspunde ea. Și *tu* ai insistat să stabilim tot meniul săptămânii.

Nu răspund. Suntem împreună de numai câteva ore și trebuie să stăm șapte zile. Ocaziile de a provoca o criză n-o să lipsească.

Desface pachetul și rupe o bucată dintr-o brișă.

– Vrei?

Se așteaptă să refuz. Apuc bucata și mi-o îndes în gură. Să nu creadă și ea că sunt psihorigidă.

Asta este arma favorită a lui Alex, reproșul pe care îl folosește când îi scot în evidență lipsa de inițiativă.

„Verifici în urma mea când umplu mașina de spălat vase, ai mereu ceva de reproșat când gătesc, nu ești niciodată de acord cu propunerile mele de ieșit. Niciodată nu e bine ce fac, așa că nu mai îndrăznesc să fac nimic.“

Imparabil. Și, dacă e să fiu cinstită, nu în totalitate fals.

Mi-a plăcut mult timp felul lui de a fi în lume, de a privi existența cu forța sa liniștită, capacitatea de a se lăsa dus de viață acomodându-se din mers. Era liniștea care îmi lipsea, dacă eu nu o resimțeam puteam să trăiesc cu a lui. M-am agățat de el ca să mă smulgă din copilărie. Mi-am ascuns angoasele în carcasa lui solidă, brațele lui mari m-au înconjurat toată, m-am adăpostit în el.

Dar timpul desfigurează calitățile și le aduce o alură de defecte.

LBRIS

We know
books

Agathe închide punga cu brișe și îmi zâmbește curajos:

– Mă duc după chipsuri, bănuiesc că nu le-ai trecut pe lista ta.

O las să meargă spre raionul respectiv, abținându-mă să-i atrag atenția că are o mustață din ciocolată.